

MAGYAR KURIR

Bétsből, Januárius' 9-dikén 1818.

Nagy Britannia.

Nem régen volt, mikor Angliáról eféle kedvetlen hírek szárnyaltak, hogy a' Nemzetnek nagyobb része kereset, és kenyér nélkül vesztelgik, hogy egész faluk felkerelkedtek és feltámadtak, mint-hogy élclmek keresésének módjától eles-tek 's a' többi. Egészen különbözik et-től az az előadás, a' mint most a' *Courier* nevű újság ezen Országnak Finan-ziái állapotját lerajzolja. A' Kapitálísták-
nak, ezek az ő szavai, a' közönséges hasznáiba letett tőkepénzek, melly ez-előtt esztendővel 65 proCenton állott, most 85-on áll; következésképpen egy negyedrésszel nevedett. A' visszafize-tések, és pénzváltások a' legnagyobb kön-nyűséggel történnek. Olly nagy bősége van a' pengő pénznek átallyában véve, hogy inkább szeretnek közönségesen pa-pírossal, mint arannyal pénzbeli fogla-latosságokat tenni. Nem tsak a' pénzre nézve illy kedvezők a' körülállások, de a' fekvőjóságoknak betsek is nevedett. Az Árendások rendesebben fizetik áren-dájokat, a' napzamosok és másféle mun-kás emberek nem ollyan szerentsélenek, az élelemre leginkább megkívántató dol-goknak árraik lejjebb szállván. A' Gaz-dálkodó Bankok mindenfélé rendet, és ennek a' következésében megelégedést is-terjesztnek-el. Sőt azt lehet mondani, hogy ezek dugták be a' békételen lázzadások-
nek forrásait is, minthogy nem engedik, hogy a' kezeik munkájából élő emberek meglábbolthatatlan nyomoruságba sűjje-

jenek. Mind ezen kedvező körülállá-sokat pedig egyedül a' Regens Printz áb-hatatosságának lehet köszönni, a' ki azo-
kat a' zürzavarokat, mellyeket némelly alattomos bujtogatók koholtak, jó idején elnyomta.

Az a' hír, hogy az Angliai Kormány-
szék bizonyos embereket akar elküldeni az Északi Jéges-tengerre a' végett, hogy földünknek a' Polushoz közel lévő részeit és Európának, Asiának, 's Amerikának északra legmesszebb nyúló tsútsait vis-gálnák meg, mind inkább inkább kezd megvalóságo sűlni. A' mint most újra szárnyallnak a' hírek ugyan azon tárgy felett, nagyok a' reá tett készülétek. Négy ollyan nagyságú hajóknak építéséről be-szélnek, mellyek közzül egyikegyik 300 tonnát bír-meg. Ezeket a' hajókat *Dept-fordban* készítik, és kettős falaik lesz-
nek, hogy az úszkáló jégdaraboknak el-lentállhassanak. A' Britanniai tengeri ka-tonaságnál lévő legbátrabb és legnagyobb tapasztalású Tisztek már seregenként ajánlják magokat az ezen próbatételben való részvételre és szolgálatra. Ha el-sülne ez a' még tsak hírben lévő szándék, földünk' északi tájékainak felfedezésére nézve minden bizonyal hasznos követke-zéseket vonna maga után. Hogy pedig el fog sűlni, azon fundamentumon re-ménylik; mivel az a' kedvező lágú idő, melly a' múltt esztendőben azt a' ritka természeti jelenést okozta, hogy a' nyu-goti tengeren a' jéges tengerből elszaka-dozott hegyforma magosságú jégdarabokat láttak a' hajósok ide 's tova hempelyegni.

(mint ezt már a' minap említettük) hihe-
tőképpen még most is tart; mivel igen
sok észak felé fekvő országokban sem olly
kemény a' tél az idén mint rendesen szo-
kott lenni; Angliában pedig különösen
gyenge, úgy hogy még a' Kakuk is el-
kezdett már ugyan azon esztendőben má-
sodszor szállani. Legigazabb oka pedig
ezen mozgásnak az, hogy ama hírében
esmeretes Orosz tengeriutazó Kotzebue
és több Britanniai hajókázók, kik a' Grön-
landiai tengeren jártak, az Admirálisí Hí-
vatalt olyan dolgokrol tudósítottak, mel-
lyek eléggé fontosoknak ítéltettek arra,
hogy ezen nevezetes tengeriúthoz való
készültre rendelés tétetessen.

* * *

Azon politikai Katekizmus' irójának,
mellyről legközelebbi darabunkban em-
lítést tettünk, *Hone* a' neve. Munkájá-
nak tizimje ez: *The late John Wilkes's*
Catechism of a Ministerial Member.
Taken From an original Manuscript
in Mr. Wilkes's Handwriting, never
before printed, and adapted thro' the
present occasion — with permission
London: Printed for one of the Can-
didates for the office of Printer to
the King's Most excellent Majesty;
and sold by Mr Hone 55 Fleet — stre-
et and 67 Old Bailey three doors from
Landgate — Hill 1817 Price two Pen-
ce. Ebben a' kis könyvben a' Miatyánk,
— a' Hiszek egy Isten, — és a' Tíz Parar-
tsolat a' Ministerekre volt által forgatva
tsúfos értelemben, melly annál rosszabb
volt, mivel a' könyvnek csak 2 pence
volt az ára. A' mint a' minapi tudósi-
tásból tudjuk, *Hone* urat ezért bevádol-
ták, kit már most az Anglus újságírók
büntetettnek, vagy felszabadítanak újság-
darabjaikban. *Hone* úr maga így menti
magát, hogy ő azt éppen nem istenká-
romlási vagy tsufolódó tzelből tselekedte,
hanem csak a' Ministereknek magoknak
követéséből, kik a' szent dolgokat hason-

ló módon által forgatták igen sokszor
nyomatott irásokban, furtsa képzeletek-
nek előadásiban, és énekekben, mellye-
ket ők osztón ellenségtik ellen használtak,
mellyre ő igen sok példákat hoz fel.

Frantzia Ország.

Mikor az újságoló nyomtatásbéi sza-
badságát tárgyazó törvényjavallás, a' Biz-
tosok' kamarájába már az előtt megállít-
tatván, a' Larek' Kamarájába által adatta-
tott, az Igasság kiszolgáltatására ügyelő
Minister Baró *Pasquier* e' következő
beszédet tartotta: „Uraim! Ez a' tör-
vényjavallás, mellyet szerentsénk van az
uraknak benyújtani, egy szélesebb kiter-
jedésű projektumnak a' részét tette, t. i.
annak melly a' könyvnyomtatásba betsu-
szolt visszaélések meggátoltatását tár-
gyazta. A' Biztosok' kamarájának ezen
dologfelett való tanatskozáseinak igen sok
idővesztésbe való kerülése arra indította
a' Királyt, hogy az újságokat illető ren-
delés amattal választódjon külön, és eh-
ből magából egy különös törvényjavallás
formáltassék. Tsak egy kifogás és ellen-
vetés is megfontolatlan nem maradt, mi-
kor ennek a' javallásnak elfogadása forgott
szóban, és még is mindennek elevenen
éreztlék, hogy elmulthatatlanul szükséges
azt bevenni. A' dolognak fundamentuma
ebből állott, ha vallyon meg álljon-e te-
vább is az a' törvény, melly szerént
semmiféle újság, vagy ollyan időről idő-
re kijövő irás, melly politikai tárgyakrol
való értekezéseket foglal magában, a' Ki-
rállynak meghatalmazása nélkül világot
nem láthat. Ennek a' törvénynek az ere-
je, ez 1818-dik esztendeji Januariusnak
első napján már megszűnik; szükség te-
hát hogy minél hamarabb intézeteket te-
gyünk azoknak a' károknak eltávolításá-
ra nézve, mellyek a' nyomott irásoknak
nyomtatásbéi tellyes szabadságokból kö-
vetkezhetnek. Az erre való ötletet ki-
magától álltalláthatja; szükségtelen lenne
azokra ezen Gyűlésnek Tagjait emlékez-

tetűi. Tudják az urak, hogy micsoda környülállások között élünk, érzik azoknak fontos voltokat, elannvira, hogy tellyességgel nem kell attol tartanunk, hogy ezen Gyűlés azokat a tanatskozásokat el találná megelőzni, mellyeket az okos előrelátás szükségessékké tesz. Senki sem kételkedik affelől, hogy az újságoknak közönségeisé való tevése a Statusra nézve sokkal veszedelmesebb vissza éléseket szülhet, mint a könyveknek szabad kinyomtatása. Még nincs itt az ideje, hogy a Statusegyességét Frantzia országban ennek megpróbálásával kotzkáztassuk. Ha mindjárt nem olyan állandók is azok a benyomások, mellyeket az újságoknak olvasása tesz az emberbe, mint mikor más munkát olvas az ember; de más oldalrol annál elevenebben érdeklük azok akkor hevenyében az indulatokat, és ha szinte igaz volna is, hogy kevesebb erejek van a gondolatoknak erre vagy amarra való tsarására, de tsak ugyan szinte olyan igaz az is, hogy a tselekedetekre annál egyenesebb lefolyások van azoknak. A Nemzetnek éppen olly mértékben szüksége van a t:endességre, mint a szabadságra. Az az ő változhatatlan akarátja, hogy azok a rendelések, mellyeket reá nézve az ő Királya tett, állandóan maradjanak meg. Hogy örökre szabadságban élhessen, jussáinak egy részét ide j:ig óráig önként feláldozza. Még azt is megemlíthetnénk, hogy az újságoknak materiája különös, és szorosán megfontolt törvénytelteklívánna, és már tsak maga az, hogy az azoknak tellyes szabadságából folyó visszaéléseket melly nehéz meggátolni, azt bizonyítja, hogy igen nagy vigyázással kell az ezen tárgyban hozandó törvényt kigondolni, és fel tenni. Hanem tsak mondjuk ki magyarán, hogy a legjobb törvény sem lenne elégséges, tsak feltartóztathatja az azokat a visszaéléseket, de elejeket nem veheti; a veszedelem megeshetne, és ezt a veszedelmet fel

nem lehet számlálni. Észre fogják az Urak kétségtívül venni, hogy ennek a törvénynek, melly most tételik fel jóvalásképpen az Uraknak eleibe, 1811-dik esztendeig kellene igasság szerént az újságok mostani állapotját meghosszabbítani. De a Király arra voksolt, hogy tsak a jövő ülésnek végéig tartson az. Az urak ezen változtatásban ismét egy új tanubizonyságát fogják annak a kimeríthetetlen jóságnak találni, melly minden szabadságokat védelmez, és tsak a káros szabadságot akarja határok közé szorítani; melly minekutánna a jövőre nézve magát szabadon kinyilatkoztatta, valahányszor szükségesnek itéli, mindannyiszor serkenti az Urakat annak a hatalomnak megújítására, a mellyel a Kormány minden időben tsak a közjó kedvéért élt. Az Urak a bizodalmat bizodalommal fogják visszonozni, ha az elejbe tétellett törvényjövallást el fogják fogadni.

Orosz Birodalom.

Az Orosz Császár ő Felsége, a mint tudjuk, Birodalmának sok tartományait nem régiben beutazta. Ezen alkalmatossággal sok helyeken a Papok közzül némellyek, fogadási, vagy tisztelettévo beszédjeikben ő Felségét mint Europa megszabadítóját, és azon történeteknek, mellyek a közelebbi mult esztendőkkben megtettek, hatalmas eszközlőjét az-égig magasztalták. Melly ditséret ő Felségének tellyességgel nem volt kedves, sőt következendő megjegyzést érdemlő Rendelést betsatott arra nézve a Birodalmában lévő Fő Zsinathoz: „Tartományaimban telt legutolsó utozásomnak alkalmatosságával a Papság külömbkülömb Tagjainak előtem tartott beszédjeikben ollyan ditséreteket kellett nagy sajnálkozásomra hallanom, mellyek én reám kevéssé illenek, hanem tsupán tsak az Istent illetik. Én szívemnek tellyességéből meg vagyok a Keresztyén Hitnek azon igasságáról győztetve, hogy reánk minden áldások a

mi Urunktól és Megváltónktól, a' Jesus Krisztustól jönnek, és hogy a' Jesus Krisztus nélkül minden ember, akár ki legyen az, tele van vétkekkel. E' szerint, annyi, mint emberre ruházni azt a' ditsőséget, mely egyedül a' Mindenható Istent illeti, mikor azoknak a' történeteknek fényét nekem akarják tulajdonítani, mellyekben az Istennek hatalmas karja magát láthatóképpen kimutatta. Kötelességem érzem magamat arra, hogy illy illetlen magasztalást megtiltsak, és a' Szent Zsinatnak azt parantsolom, hogy a' Püspököknek adja tudtokra, hogy ők, és a' Papságnak minden Tagjai, hasonló alkalmatosságokban az illyen magasztalásoktól magokat tartóztassák meg, mellyek az én sületem megbántják. Tsak a' Seregek Urának adjanak folyvást hálát, azon áldásokért, mellyeket reánk kiárosított, és esedezzenek előtte, hogy továbbra is adja minékünk kegyelmeit, hogy így a' Szent Irásnak szavai szerint tseledjenek, melly azt parantsolja, hogy egyedül az örökké való Királynak, a' halhatatlan, láthatatlan, és egyedül bölts Istennek adjuk a' tiszteletet."

Sándor.

* * *

Az Orosz Birodalomnak Statistikai esméretére szolgál az a' rövid rajzolat, mellyet az *Austriai Beobachter* egy Orosz Udvari Almanach után ad elő. Ehez képest az Orosz Birodalom Tartományainak egyesítése ezelőtt 333 esztendőkkel történt, melly időtől fogva az Orosz Birodalomnak historiaja tsak egyetlen egy példát sem említ arra, hogy tsak legkisebb Tartomány is elesett volna a' Birodalomtól, sőt időről időre ennek mind inkább inkább való szélesedését adja elő. A' Birodalomnak ezen nevedése illyen rendel esett: 1573-ban Siberia, — 1644 Kis Russia, — 1710 Liffandia és Estlandia, — 1772 Fehér Russia, — 1785 Urim, — 1793 Lithvania, — 1793 Kur-

landia, — 1795 Lengyelországnak Darabja, — 1801 Georgia, — 1807 Bialystok, — 1809 Finnlandia, — és 1815 Warschau kaptasoltattak ahhoz. A' mostani Status Tanátsot ezek teszik:

- 1) Elölülő Herczeg *Lapuchin*.
- 2) Annak négy Szakaszi, u. m.
 - a) A' törvénytevő osztály, melly 1 Elölülőből, és 4 titkos Tanátsosokból áll.
 - b) A' hadi osztály, mellynek 1 Elölülője, és 3 Tanátsosi vannak.
 - c) polgári és egyházi dolgok' osztálya; van reá 1 Elölülő és 4 Tanátsos.
 - d) Finantzia, — mellynek 1 Elölülője és 6 Tanátsosi vannak.
- 3) Külentz titkos Tanátsosok kik semmi különös Osztályhoz nintsenek osztva.
- 4) A' tengeri erőre, Igasság kiszolgálására, Finantiára, háborura, Politziára, belső dolgokra, a' Görög Valláson kívül minden más Vallásbeli Felekezeteknek egyházi dolgaira, a' közönséges tanításra, és a' közönséges számadás' megvizsgálására ügyelő Ministerek, kik mint az elébbi szám alatt lévők hasonlóképpen 9-en vannak.
- 5) A' két Ministeri Biztosságok, t. i.
 - a) a' törvénytelés részéről Herczeg *Lapuchin* 3 Status Tanátsosokkal.
 - b) az esedező irások részéről Herczeg *Labanow-Kostowski* 2 Status Tanátsosokkal.
- 6) A' Status Kantzelláriája, mellynek most tsak két Titolnokjai vagynak.

A' Császár mellett 56 Kamarás uak, és 95 Kamarás nemes ifjak vagynak, kik többnyire egvszersmind valami Status hivatalban szolgálóak. — *Konstantin Nagy Herczegnek* az Udvara 4 személyekből áll. A' Vitézi Rendek illyen rendel következnek egy más után:

 - a) A' Sz. András Rendje, mellynek 42 Herczegi, és 72 más tagjai vagynak.

- 2) A' Szent Katalin Asztonyságokat illető Rendje, áll nagy és kis Keresztes Asztonyságokból.
- 3) A' Sz. András-Néwszky Rendje, vannak 296 Vitézei.
- 4) A' Sz. György Katonai Rendje, mellynek 1-ső klasszisában tsak 6 Vitézek, Európának legelső Herossai, — a' 2-dikban 40-en, — a' 3-dikban 216-an, — és a' 4-dikben mintegy 1500 Vitézek vannak.
- 5) A' Sz. Wladimir Rendje 4 osztályokban. Az elsőben 62, a' másodikban mintegy 300, — a' 3-dikban körülbelül 660, — a' 4-dikben 9,000 Vitézek vannak.
- 6.) A' Szent Anna Rendje, mellynek 1-ső Klasszisa 1,020, — a' 2-dik mintegy 5,400, — a' 3-dik 31, — a' 4-dik körülbelül 10,200 Vitézeket foglal magában.

Mintegy 6000 olyan Katona Tisztek vannak, a' kik vitézségek által magoknak arany kardot érdemlettek, mellynek ez a' tizme: a' Vitézség ért.

Pápa Birtoka.

Ugy van a' híre, hogy a' múlt Decembernek az elején igen sokakat elfogdostak, és Romában tömlőzre hánytak abbol az istentelen haramja bandából, melly ezen vidékeken magát mind inkább inkább meg akarta fészkelni, és a' Statusnak felforgatására törekedett. Némelleyek közülök az Angyalvárban ülnek, mások pedig közönséges tömlőzökben várják sorsoknak kimenetelét. Borzad a' természet tőle, ha meggondolja az ember mi volt ezeknek a' gonosztévőknek a' tizelj? Az tudniillik, hogy gyujtogassanak, gyilkoljanak, és minden fertelmes erköltstelen tselekedetek által magokat tsupa testi függetlenségbe helyeztessék. Némelleyeknél közülök külömbkülömb fegyverekre, és új gyilkos törökre akadtak. So-

kan felsőbb rangból való személyek, de a' kiknek házi és más körülállásaik azt mutatják, hogy ők nem valami artatlamaul is megeshető tévedésből, hanem erköltsi megromlásból adták magokat ezen otsmány tselekedetre. Legfőbb rugója az egész gonoszságnak úgy látszik, hogy a' pénzhez minden munka nélkül való jutás volt; mert többnyire az egész banda minden tagjainak pénzbeli állapotjuk, akkor mikor erre a' gonoszságra vete-medtek, gyenge lábön állott. Már a' múltt nyáron forraltak ilyen forma gonosz szándékot némelley gazemberek, kik Junius 4-dikén *Macerata* városát éjzakanak idején meglepni, a' harangokat félre venni, a' várost felgyújtani, és kijelentellenségeiket lemészárolni akarták. De ezen dolog jó idején kitudódrán, az öszvegyülekezett gonosztévők között egy-néhány százat széllyel kergettek, mint egy 40-et vagy 50-et megtsiptek a' kirendeltt katonákt. A' gonoszságnak két fejei *Livornóba* szaladtak, hol hajóra ülven Amerikába utaztak. A' most felfedezett öszveesküvést úgy lehet nézni, mint ezen régibbeknek a' szüleményét, mellynek eredetét sokan a' Carbonari nevü titkos társaságban keresik. Ez a' társaság Nápoly vidékéről szivárgott a' szomszéd Pápa birtokiba által, és itt sok pártfogókra 's követőkre talált. — *Fresinone* mellett szerentsésen tsatáztak a' haramják ellen ugyan tsak mostanában, több fejeik azoknak, és azok között ama híres *Calebresotto* is megölettek, és ez utolsónak a' feje közönséges látásra kitétetett.

Svédzia és Norvégia.

Ebben az Országban egy Hirdetés jött-ki nyomtatásban a' Királynak és Udvari Cancellarius Báró *Wetterstedrnek* neve alatt, mellyben az van előadva, hogy az utolsó Országgyűlésétől fogva mi

adta magát elő az Országnek kormányozásában? Rövideden ezek a' pontok teszik annak foglalalját: 1) a' Vám, mind a' mellett is, hogy az országon keresztül való kereskedés, a' békességnek helyre állásától fogva más arányozatot vett magának, sokkal többet hozott be, mint a' mennyit a' Rendek kivetettek. 2) Északi Amerikával olyan kereskedési egységre lépett a' Kormány, mellynél fogva mindeniknek egyforma jussai vagynak egymásra nézve. Azért nem lehetett pedig ezen egységet mind eddig közönségesé tenni, minthogy még némely nem annyira fontos meghatározások felett folyik az alkudozás. 3) A' Svétzia és Finnlandia között való kereskedési közösülésre nézve, az Orosz Birodalommal, egy olyan alkú tétetett, mellynek mind két részről való megerősítéséről legközelebb ki fognak tseréltetni az irások. 4) Pomerániának és Rügennek Prussia részére való engedésének következtetésében ez történt, hogy a' melly summán ezen Herczégsegeket meg kellett váltani, már abból a' nevezett Hatalmasság több ízben fizetett, — a' mi még hátra van, az a' Pomerániának lakosival való számvetésekbe tudódik, melly számvetések, és az azokból folyó lehuzások ö Felsőségének színté olyan váratlanok, mint a' millyen mód nélkül valóknak látszottak azok lenni. 5) Az Országnek külföldön lévő adóságai közül azok, mellyek *Hamburgban*, *Hollandiában*, *Genuában*, és *Antwerpiában* voltak, már le vagynak fizetve, azon sinormérték szerint, a' mint az Ország Rendjei meghatározták, — csak a' Lipszai költsönözés az egyedül, melly még nintsen tisztába hozva.

Északi Amerika.

Philadelphiiában egynéhány Anglus Tiszteket, kik a' Déli Amerikai Insurgensekhez készültek, itt való mulatások-

nak alkalmatosságával a' Spanyol Consulnak jelentésére megfogatott a' Kormányzó. Ugy bántak velük mint valóságos bűnösökkel, és csak bizonyos kezességi summának letétele mellett kínálták meg őket a' fogságból való elbocsátással. Mindjárt azután, minekutána ez így történt, a' *National-Intelligencerben* egy ilyen titulusú értekezés jött ki a' *Columbian*. Ebben, ezen tsel kedet nagyon meg van hányva vetve, és nyilván kimondódik, hogy nem illett az említett idegenekkel úgy bánni: „Mi, így vannak azon Irásnak szavai, olyan embereket vetettünk tömlőtze, kiket ugyan azon szándékért Angliában be nem fogtak volna, és több kezességi pénzt vettünk rajtuk, mint más közönséges vétkeknek nézve megtörténni szokott. Vallyon nem igen messze mentünk é abban a' kívánságban, hogy a' barátos szövetségeket meg ne sértjük és néddön egyik Nemzetnek igazságot akarunk tenni, ugyan akkor nem bánunk-e tulajdon nemzetünkkel igazságtalanul? Ha 1000 vagy 10,000 ember most innen *Déli Amerikába* akarna menni, és a' Spanyol Követ ezen ellenséges lépésről tudósítaná a' Kormányzó Széket, mitsoda feleletet lehetne ettől okosan várni? kétségkívül azt, hogy nem a' Kormányzó Széknek tudtával esik a' segítség. Ha pedig a' Spanyol Követ továbbá azt akarna megmutatni, hogy a' polgároknak nem szabad úgy elhagyni hazájokat, hogy szándékjokat ki ne jelentsék, azt mondhatnánk reá, hogy mi mikor függetlenké lettünk, nem akartuk az emberiségből folyó jussokat körül nyírni; mert jussainknak egy részét elveszténi azért, hogy osztán szabadok lehessünk, annyi, mint a' szabadságot neveltségessé tenni.“ Ezen zugolódó értekezésnek írójával tolylességgel nintsen a' *National-Intelligencer* maga egy értelembe. Ugyan is egy másik darabjában azt derekasan megrostálja. Megmu-

fatja először is, hogy az Egyesült Statu-
soknak neutralitássárol nintsen helyes
megfogása, nem tudván, vagy nem akar-
ván tudni, hogy a' mostani környülállá-
sok és a' politika Északi Amerikától azt
kívánnyák, hogy az Insurgensek dolgaba
ne avatkozzon. A' mi pedig az Anglusok-
nak elfogattatását illeti, azokat sajnállani
lehet, de ez azok közé az esetek közé
tartozik, mellyekben a' törvénynek a'
maga útján kell menni. A' Biráknak
mély belátások és megfontolások kezes
ezen tsekedetnek helyes volta mel-
lett.

H e l v é t z i a.

Helvetziának több különös havasai
között egy a' *Szent Bernáth* hegye is.
A' természet olly ritka plánum szerint
rendelte-el ennek köszikladarabjait, hogy
azoknak tekintete az újságkivánást annyira
felébreszti, hogy a' kinek a' különös-
höz vonzódása van, kénytelen magát el-
szánni mindenre, tsak hogy közelről lát
hassa azokat. A' hegynek oldalán egy
Klastrom van. A' múlt esztendőben Sept.
28-dikán estvéli 5 óratájban ezen Klastrom-
ba a' hegyfelől valami hang hallat-
tolt. Minden megrémült hallására, és
szemeikkel keresték a' hegy oldalán, te-
tején, hogy honnan jöhet az a' hang?
Későtske valami fejtér pontot pillantnak
meg a' hegyen, melly úgy látszott mint-
ha valami kösziklának a' tetején mozgott
volna. Egyszeribe elindulsiettséggel egy
Barát, és egész a' tetejére felmászott a'
Klastromtól észak felé eső hegynek. Hát
mit lát itt? Egy Anglust, a' ki addig bá-
mészkodott a' hegynek köszikláira, hogy
egyszer elandalodván ollyan helyre talált
két kösziklák közé menni, a' honnan sem
előre sem hátra távozni nem tudott. Ma-
ga a' szerzetes rajta nem segíthetvén több
társait segítségül hívta, kik késő lévén az

idő, lámpással, és kötelekkel felkészülve
seregestől kimentek, és éjtzakának idején
a' szegény Anglust a' veszedelemtől meg-
mentették. Mire a' Klastromba vissza-
tértek, akkorra nagy idő lett. 8 nap
mulva azután az Anglus Gentleman Ge-
nevaba menvén haládatos érzések közt
beszélte maga el különös történetét.

B é t s.

Ma (Jan. 9-dikén) ilyen Felséges
Páten s jöve-ki a' Bótsi Udvari újság-
ban: —

„Mi Ferentz, etc. etc. A' mi 1816-
ban Mártzius 7-dikén kiadott Páten-
sünk által, a' Német-Rend' Nagymeste-
rét Antal Fő Herczeget a' mi Lombardus-
Velentzei Királyságunknak Vice-Kirá-
lyává nevezük vala: hanem minthogy
azután előfordult tekintetek által nevezett
Ötsénknek ezen hivataltól való feloldozá-
sára indittattunk, tehát Lombardus-Ve-
lentzei Királyságunknak Vice-Királyává
a' mi igen kedves Ötsénket Renát Fő Her-
czeget nevezük és nevezük ezennel ki—
— Költ a' mi fő és lakó városunkban
Bétsben, Jan. 3-dikán az 1818-dik Or-
száglásunknak 26-dik esztendejében. —“

„Ferentz.

Ö Cs. K. F.ge méltóztatott a' maga
Cseh Gallitziai Ud. Cancellariusát La-
santzky Grótot a' Leopold Austriai Cs.
Rendje Cancellariusává kinevezni 's ezen
Rendnek nagy keresztjével megajándé-
kozni.

Az Illiriai eddig volt Kormányo-
zót Strasoldó Julius Grótot a' Majládi
Kormányozószerk Flölülőjévé 's a' Renát
ő Fő Hertzegsége Fő Udvarimesterét Tit-
kos Tanácsos Inzaghi Károly Grótot,
emennek helyébe Illiriai Kormányo-
zóvá nevezni méltóztatott Császár és Ki-
rály ő F.ge.

Száz forint huszas pénzért, adtak Váltó czédulában: —
Januárius 7-dikén 300 $\frac{1}{2}$ — 8-dikán 301 — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Az Auszriai Monarchiában lévő Misericordianus Barátok Szerzetének Provincialisa Főtisztelendő *Fiata Paschalis Ferentz*, egy közre bocsátott számadó hirdetésében elő adja, hogy az 1816-dik esztendőben esett Nov. 1-ső napjától fogva az 1817-diki October hónapnak utolsó napjáig, hány betegek vétettek be az egész Monarchiában lévő minden klastromokba, azok közzül hányan gyógyultak és haltak meg. E' szerint az előterjesztés szerint azon 25 klastromokba, mellyek az egész Császárságban találtatnak, a' kitett idő alatt, mind öszve 12,162 betegek gyámolittattak, kik között 1,149-en nem-katholikusok, 21-en pedig Zsidók voltak. Az egész summából 10,943-an tartattak meg életben, és 1,219-en haltak meg, de a' kik jobbára vagy félig meddig, vagy pedig már egészen meghalva hozattak a' klastromba. Ezen klastromoknak fele, vagy is 12, Magyar-országnak kebelében lévén helyheztetve, hogy mennyi volt az ezekben lévő betegeknek száma, az is különösen elő van azon rajzolatban adva. A' Nem-Catholicusoknak száma mindenütt meglévén nevezetve, azt mi is a' felvétetteknek öszveséges summája mellé kiteszszük, mindazonáltal szókémmelés okáért tsak két lineák közzé való zárással jelentvén azt. Annakokáért.

	felvétettek	meggyógyultak	meghaltak
1) Pozsonban	920 (119)	841	79
2) Egerben	370 (31)	335	15
3) SzepesVárallyán	218 (—)	198	20
4) Temesváron	211 (23)	189	22
5) Pápán	421 (45)	391	30

felvétettek meggyógyultak meghaltak

6) Kismartonban	250 (28)	227	23
7) Nagy-Váradon	302 (75)	289	15
8) Vátzon	110 (14)	102	8
9) Pétsett	298 (26)	280	18
10) Szakoltzán	117 (12)	107	10
11) Agramban	499 (10)	454	45
12) Budán	614 (52)	410	66

Ezen klastromok közt legifjabb a' Budar, melly tsak egynéhány esztendőkel ezelőtt kezdett fitt felállani, és még is már 74 betegágyok vannak benne. Mind Budának lakosai kegyes alamismálkodásaikkal, mind magának ezen Szerzetnek Tagjai rendszeretetekkel vetélkednek, hogy ezen Jóltévő Intézetet minél jobban virágoztathassák.

H i r d e t é s.

A' Nagy Méltóságú Magyar Királyi Udvari Kamara parantsolatjából ezennel hírül adatik, hogy Szerem Vármegyében fekvő Rumai Uradalomnak gabona- és bordézmabéli jövedelme, ezen folyó 1818-dik esztendőben Aprilisnek 1-ső napján tartandó közönséges kótyavetyéncél fogva, három egész esztendőkre, úgymint 1818-dik esztendőnek Május hónapja' 1-ső napjától fogva az 1821-dik esztendőjei Aprilis' utolsó napjáig, a' többet ígérőnek árendába el fog adattatni. A' kiknek hozzá kedvek volna, a' fent nevezett napon az oda való Kamara' épületében megjelenhetnek, a' hol egyszermind az árendának feltételeit megtudhatják, és a' kikállítás árrának 10-ed részét tevő Bánatpénzt is letehetik.

Költ Budán Dec. 20dikán 1817.